

Valstybinio audito ataskaita

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS
MINISTERIJOJE ATLIKTO FINANSINIO
(TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2015 m. rugšėjo 15 d. Nr. FA-P-50-6-22-1

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

SANTRAUKA	3
IŽANGA	5
AUDITO APIMTIS IR METODAI	6
PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS	8
1. Ministerijos konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinių vertinimas	8
2. Lėšų, skirtų ministerijos veikloms vykdyti, vertinimas	8
2.1. Kultūros ir meno rėmimas	8
2.2. Kino politikos įgyvendinimas	11
2.3. Teatrų ir koncertinių įstaigų veikla ir finansavimas	12
2.4. Etninė, regionų kultūra ir vaikų ir jaunimo kultūrinė edukacija	14
2.5. Kultūros paveldo apsauga	17
2.6. Tautinės mažumos	17
3. Turto valdymas, naudojimas ir disponavimas juo ministerijai pavaldžiose įstaigose	18
3.1. Užutrakio dvaro sodybos pritaikymas turizmo reikmėms	18
3.2. Patalpų naudojimas pavaldžiose įstaigose	21
3.3. Atstovavimas valstybei, įgyvendinant valstybės kaip dalininkės (savininkės) turtines ir neturtines teises viešosiose įstaigose ir įmonėse	22
PRIEDAI	24

SANTRAUKA

Atlikdami auditą Kultūros ministerijoje siekėme įsitikinti, kad finansinių ataskaitų duomenys teisingi, valstybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai bei prisidėti prie racialesnio lėšų naudojimo, efektyvesnio turto valdymo ir vidaus kontrolės stiprinimo.

Reikšmingų pastabų dėl Kultūros ministerijos 2014 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų neturėjome, tačiau 2014 m. konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje kilnojamųjų kultūros vertybių likutis nerodo tikrosios šio turto vertės, nes 77 proc. ministerijai pavaldžių ir valdymo srities muziejų saugomų eksponatų (3 022,4 tūkst. vnt.) apskaitoje užregistruoti simboline vieno lito verte.

Siekdami skatinti teigiamą ir veiksmingą valstybinio audito poveikį ministerijos veiklai ir atkreipti jos dėmesį į tobulintinas sritis, svarbius klausimus ir skaidrumo didinimą, ataskaitoje pateikėme pastebėjimų dėl valstybės lėšų planavimo ir asignavimų naudojimo teisėtumo ir kontrolės, vykdančios ministerijai pavestas funkcijas.

Audito metu nustatėme, kad ministerija nepakankamai dėmesio skiria teisingam ir skaidriam valstybės biudžeto lėšų planavimui ir naudojimui:

- Ministerija iki šiol neturi aiškaus sprendimo, kokias pavaldžių biudžetinių įstaigų išlaidas finansuoti, skiriant biudžeto lėšas pagal tvirtinamas sąmatas, o kokias iš Kultūros rėmimo fondo. Tokiu būdu 2014 m. ministerijai pavaldžių muziejų veikla 638,5 tūkst. Lt buvo finansuota ir iš Kultūros rėmimo fondo. Be to, fondo lėšomis buvo finansuoti 34 su kultūra ir menu nesusiję išimtinai techninio pobūdžio projektai už 250,4 tūkst. Lt.
- Ministerija ir Lietuvos kultūros taryba nepasinaudojo teise persikirstyti 4 552,4 tūkst. Lt nepanaudotų fondo lėšų, nors apie 8 proc. ekspertų teigiamai įvertintų projektų tarybos sprendimu buvo nefinansuoti dėl lėšų stygiaus. Tokiu būdu aktualūs kultūros ir meno sričių projektai prarado galimybę būti finansuojami.
- Ministerija, skyrusi 975 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų parengti nematerialaus kultūros paveldo sąvadą (registrą), nepakankamai kontroliavo, kad jis būtų įsteigtas ir prieinamas visuomenei, todėl minėti valstybės biudžeto asignavimai buvo panaudoti nerezultatyviai.
- Neparengus Dainų švenčių tradicijos tęstinumo programos, atsakingos institucijos, įskaitant Kultūros ministeriją ir Lietuvos liaudies kultūros centrą, negalėjo užtikrinti nuoseklaus ir tikslingo šventės rengimo proceso ir jo kontrolės bei racionalaus ir efektyvaus 985,0 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo. Šiuo metu jau derinama kartu su atsakingomis institucijomis parengta 2015–2018 metų Dainų švenčių tradicijos tęstinumo programa. Be to, centras organizuodamas 2014 m. dainų šventę „Čia – mano namai“ į renginius išdalijo 9,9 tūkst. kvietimų neturėdamas jų suteikimo tvarkos, neskaidriai vykdė dalyvių apgyvendinimo paslaugų viešąjį pirkimą iš Vilniaus m. savivaldybės, nes sutartis dėl dalyvių apgyvendinimo išlaidų kompensavimo sudarė anksčiau, nei buvo pradėtos vykdyti pirkimo procedūros, vykdydamas du (po 160,0 tūkst. Lt) mažos vertės pirkimus, netinkamai nustatė pirkimo vertę, pirkimą išskaidė ir taip pažeidė Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatas.
- Ministerija, kaip įgaliota koordinuoti valstybės politikos įgyvendinimą tautinių mažumų srityje ir Romų integracijos į Lietuvos visuomenę 2012–2014 metų veiksmų plano koordinatore, neužtikrino, kad plano įgyvendinimui būtų skirta 2 243 tūkst. Lt suplanuotų lėšų ir plėtojamas romų vaikų ir suaugusiųjų švietimas bei ugdomi jų socialiniai įgūdžiai, todėl nebuvo

įgyvendinta dalis priemonių siekiant gerinti romų socialinę padėtį ir užtikrinti jų integraciją į visuomenę.

Nustatyti finansų valdymo trūkumai rodo, kad ministerijoje reikalingi patobulinimai, todėl rekomenduojame spręsti biudžetinių įstaigų veiklos finansavimo klausimą ir užtikrinti, kad Kultūros rėmimo fondo lėšomis būtų finansuojami tik jo paskirtį atitinkantys projektai, įsteigti Nematerialaus kultūros paveldo vertybių sąvadą, bendradarbiauti su Vilniaus miesto savivaldybe ieškant sprendimo dėl dainų švenčių dalyvių apgyvendinimo.

Ministerija kaip politiką formuojanti ir įgyvendinanti institucija nevykdė jai teisės aktuose nustatytų pareigų:

- iki šiol nėra parengusi ir patvirtinusi nacionalinių ir valstybės teatrų ir koncertinių įstaigų plėtotės strategijos;
- netvirtina nacionalinių ir valstybės teatrų ir koncertinių įstaigų perspektyvinės kūrybinės veiklos programų.

Ministerijos teigimu, šios problemos bus išspręstos priėmus naują Teatrų ir koncertinių įstaigų įstatymą, 2015-08-27 pateiktą Vyriausybei.

Nustatėme, kad, nepaisydama to, kad Valstybės kontrolė jau 2014 m. pasiūlė ministerijai spręsti klausimą dėl kino srities projektų administravimo, ministerija per beveik metus laiko nesiėmė veiksmų rekomencijai įgyvendinti. Pažymėtina, kad 2015-08-31 Kultūros ministerija parengė Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamų projektų teikimo gaires, kuriose nustatyta, kad kino srities projektų paraiškas analizuos ir vertins Lietuvos kino centro prie Kultūros ministerijos ekspertai.

Atkreipėme dėmesį, kad keletą metų kultūros paveldo objektai neregistruojami VĮ Registrų centre, nes centras atsisako neatlygintinai registruoti Kultūros paveldo departamento pateiktus duomenis. Tokia situacija susidarė dėl teisės aktų nesuderinamumo bei institucijų nepakankamo bendradarbiavimo. 2015-04-28 Kultūros paveldo departamentas ir VĮ Registrų centras pasirašė susitarimą dėl automatinės sąveikos kūrimo ir numatė, kad automatinė sąveika bus sukurta per 12 mėn.

Turto valdymo srityje ministerijai trūksta atsakingo požiūrio atstovaujant valstybės interesams viešosiose įstaigose. Nustatėme, kad ministerija skyrė nepakankamai dėmesio valstybės kaip (dalininkės) savininkės turtinėms ir neturtinėms teisėms bei pareigoms įgyvendinti septyniose viešosiose įstaigose, nes įstatuose nenumatytos ar numatytos ne visa apimtimi visuotinio dalininkų susirinkimo kompetencijai privalomos funkcijos. Be to, viešosios įstaigos neparengė veiklos strategijų, o ministerija kaip savininkė ar dalininkė nenustatė jų veiklos vertinimo kriterijų.

Ministerijai pavaldžios įstaigos audito metu šalino gyvenamųjų patalpų naudojimo pažeidimus ir įgyvendino auditorių teiktas rekomencijas: perskaičiuotas nuomos mokestis, šiuo metu vyksta derybos dėl patalpų perdavimo savivaldybei, sprendžiamas klausimas dėl jų paskirties pakeitimo.

Audito metu atkreipėme dėmesį į du dešimtmečius trunkančią gyventojų išskeldinimo iš Užutrakio dvaro sodybos teritorijoje esančių pastatų problemą. Trakų r. savivaldybei panaudojus 2 356,8 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšų gyvenamųjų namų statybai, jos iki šiol nėra pabaigtos, nes 2007 m. savivaldybei pradėjus vykdyti statybas jo buvo pripažintos neteisėtomis ir sustabdytos, o pasibaigus teisiniams ginčams, naujas statybos leidimas gautas tik 2014-09-30. Nedelsiant neišsprendus gyventojų išskeldinimo problemos, nebus galimybės restauruoti dalį minėtos sodybos pastatų, panaudoti Europos Sąjungos struktūrinių fondų finansinės paramos lėšas ir nebus pasiektas pagrindinis koncepcijos tikslas – Užutrakio dvaro sodybą panaudoti viešajai turizmo infrastruktūrai. Apie susidariusią situaciją informuosime Seimą ir Vyriausybę, kuri turėtų priimti sprendimus, kad minėti tikslai būtų įgyvendinti.

IŽANGA

Audito tikslas – įvertinti audituojamo subjekto 2014 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir (ar) kitų ataskaitų duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę, taip pat įvertinti valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę.

Audituojamas subjektas – Lietuvos Respublikos kultūros ministerija yra Lietuvos Respublikos vykdomosios valdžios institucija, vykdanči įstatymų ir kitų teisės aktų jai pavestas kultūros srities valstybės valdymo funkcijas. Ministerija formuoja ir įgyvendina valstybės kultūros politiką profesionalaus bei mėgėjų meno, teatro, muzikos, dailės, kino, muziejų, bibliotekų, leidybos, autorių teisių ir gretutinių teisių bei kultūros vertybių apsaugos srityse.

Audituojamu laikotarpiu ministerijai vadovavo ministras Šarūnas Birutis, vyriausiosios buhalterės funkcijas vykdė Buhalterinės apskaitos ir atskaitomybės skyriaus vedėja Violeta Vasiljevienė.

Audituojamas laikotarpis – 2014 metai.

Valstybinio audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams pareiškiami valstybinio audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus, Tarptautinius audito standartus ir Tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus, siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad metinėse konsoliduotose finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, o valstybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Audito metu buvo atlikta išsami rizikos analizė, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimas. Audito procedūros buvo atliktos svarbiausiose audito srityse, atrinkus audito pavyzdžius, kurie geriausiai reprezentavo visumą. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Dėl metinio konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio

Audito metu vertinome Kultūros ministerijos 2014 m. konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį. Metinį konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį sudarė Finansinės būklės ataskaita, Veiklos rezultatų ataskaita, Pinigų srautų ataskaita, Grynojo turto pokyčių ataskaita ir finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, parengti pagal 2014 m. gruodžio 31 d. duomenis.

Finansinės būklės ataskaitoje 2014 m. pradžioje turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis – 1 605 710,9 tūkst. Lt, pabaigoje – 1 739 601,4 tūkst. Lt.

2014 m. konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys sudarytas ministerijos, 47 pavaldžių biudžetinių įstaigų, 10 kultūros ministro valdymo srities asignavimų valdytojų ataskaitų pagrindu.

Dėl metinio konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio

2014 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį sudarė Biudžeto sąmatų vykdymo ataskaitų aiškinamasis raštas, Biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į biudžetą, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti, suvestinė ataskaita, Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaita, Finansinės nuomos (lizingo) ir pirkimo išsimokėtinai įsipareigojimų ataskaita, Mokėtinų ir gautinų sumų ataskaita, Nepanaudotų biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į valstybės biudžetą, valstybės biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti, suvestinė ataskaita, parengti pagal 2014 m. gruodžio 31 d. duomenis.

2014 m. konsoliduotos biudžeto vykdymo ataskaitos sudarytos ministerijos ir 47 jai pavaldžių biudžetinių įstaigų biudžeto vykdymo ataskaitų pagrindu.

Ministerija ir jai pavaldžios įstaigos 2014 m. vykdė 7 programas:

„Meno kūrybos plėtra ir sklaida Lietuvoje ir užsienyje, autorių ir gretutinių teisių apsauga, kūrybinių industrijų plėtra“;

„Lietuvos kultūros paveldo išsaugojimas, aktualizavimas ir populiarinimas, valstybinės kalbos apsauga“;

„Visuomenės informacinis aprūpinimas ir viešosios informacijos sklaida“;

„Kultūros prieinamumo visoje Lietuvoje didinimas ir visuomenės dalyvavimo kultūroje skatinimas“;

„Tautinių mažumų integracija į Lietuvos visuomenę, išsaugant jų tapatumą“;

„Kultūros rėmimo fondas“;

„Lietuvos kultūros infrastruktūros modernizavimas, kultūros sistemos finansavimo gerinimas bei kultūros politikos įgyvendinimo administravimas“.

Jų įgyvendinimui panaudota 354 187,3 tūkst. Lt asignavimų: 300 927,9 tūkst. Lt išlaidoms (iš jų 109 949,2 tūkst. Lt darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms) ir 53 259,4 tūkst. Lt turtui įsigyti.

Dėl lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo

Kultūros ministerija yra Lietuvos Respublikos valstybės įstaiga, formuojanti ir įgyvendinanti valstybės kultūros politiką profesionalaus bei mėgėjų meno, teatro, muzikos, dailės, kino, muziejų, bibliotekų, leidybos, autorių teisių ir gretutinių teisių bei kultūros vertybių apsaugos srityse¹.

Vertiname ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams. Audito metu vertiname:

- lėšų planavimą ir panaudojimą pagal ministerijos vykdomas veiklas;
- ar ministerija yra numačiusi prioritetines kultūros ir meno rėmimo sritis, ar yra nurodžiusi, iš kokių šaltinių jos finansuojamos, ar ministerija, Lietuvos kino centras ir Lietuvos kultūros taryba tarpusavyje koordinuoja veiksmus, siekdamas išvengti tų pačių projektų dvigubo finansavimo;
- kaip ministerijai pavaldžios įstaigos naudoja patikėjimo teise valdomas tarnybines ir kitas gyvenamąsias patalpas, ar jos naudojamos įstatuose numatyta veiklai vykdyti;
- kaip vyksta gyventojų išskeldinimas iš Užutrakio dvaro sodybos teritorijoje esančių pastatų;
- kaip ministerija įgyvendina savininko/dalininko teise ir pareigas kontroliuojamose ir asocijuotose viešosiose įstaigose.

Vertindami, kaip laikomasi teisės aktų reikalavimų, atsižvelgėme į pažeidimų poveikį, su audituojamu subjektu aptarėme juos lėmusias priežastis, įvertiname galimas teisės aktų nesilaikymo pasekmes.

Teisės aktai, kuriais vadovaujantis atliktos valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo vertinimo procedūros, pateikti 1 priede.

---

¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-10-13 nutarimu Nr. 1469 patvirtinti Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos nuostatai, 1 ir 2 p.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

---

1. MINISTERIJOS KONSOLIDUOTŲJŲ BIUDŽETO VYKDYMO IR FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIŲ VERTINIMAS

Audito metu reikšmingų pastebėjimų dėl ministerijos konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenų nenustatėme, tačiau teikiame pastebėjimus dėl 2014 m. konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio.

Kaip ir ankstesniais metais, 2014 m. konsoliduotojoje finansinės būklės ataskaitoje kilnojamųjų kultūros vertybių likutis neatskleidžia tikrosios šio turto vertės, nes 77 proc. ministerijai pavaldžių ir valdymo srities muziejų saugomų eksponatų (3 022,4 tūkst. vnt.) apskaitoje vis dar užregistruoti simboline vieno lito verte. Ministerija, siekdama informaciją ataskaitų vartotojui pateikti aiškiau, finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamajame rašte pateikė detalius ir išsamius duomenis: nurodė kiekvieno muziejaus 2014 m. iš naujo įvertintų eksponatų skaičių, jų vertę, likutį metų pabaigoje ir vertinimo eigą.

Pastebėtina, kad muziejinių vertybių pervertinimo procesas kasmet spartėja, pvz.: 2012 m. pervertinta 78,789 tūkst. vnt., 2013 m. – 108,669 tūkst. vnt., 2014 m. – 176,537 tūkst. vnt. Svarbu paminėti, kad 2015 m. pradžioje kultūros ministro įsakymu² buvo patvirtinta Muziejuose saugomų kilnojamųjų kultūros vertybių vertinimo tikrąja verte metodika, kuri turėtų šį procesą palengvinti ir dar labiau paspartinti.

2. LĖŠŲ, SKIRTŲ MINISTERIJOS VEIKLOMS VYKDYTI, VERTINIMAS

2.1. Kultūros ir meno rėmimas

Viena iš ministerijos vykdomų programų yra Kultūros rėmimo fondas, kuriai lėšos planuojamos numatant 3 proc. akcizo pajamų, gautų už parduotus alkoholinius gėrimus ir apdorotą tabaką, 10 proc. lėšų, gautų iš loterijų ir azartinių lošimų mokesčio³. Kultūros rėmimo fondo lėšos naudojamos kultūros ir meno projektams, programoms ir kitoms priemonėms, atrinktoms viešojo konkurso būdu, finansuoti ir jų vertinimo ekspertų paslaugoms apmokėti. Fondo lėšas administruoja ministerijai pavaldi įstaiga – Lietuvos kultūros taryba, kuri kultūros ministro nustatyta tvarka priima sprendimus dėl fondo lėšų skyrimo⁴.

Fondo lėšomis finansuojamų prioritetinių veiklų rėmimo sričių priemonės ir joms numatomas lėšų

---

² Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005-01-07 įsakymas Nr. IV-3 „Dėl Muziejuose saugomų kilnojamųjų kultūros vertybių vertinimo tikrąja verte metodikos patvirtinimo“.

³ Lietuvos Respublikos kultūros rėmimo fondo įstatymas, 2007-07-04 Nr. X-1260 (2012-09-18 Nr. XI-2219 nauja redakcija), 3 str. 2 d.

⁴ Lietuvos Respublikos kultūros rėmimo fondo įstatymas, 2007-07-04 Nr. X-1260 (2012-09-18 Nr. XI-2219 nauja redakcija), 4 str.

sumas kasmet nustato ministras⁵. 2014 metais Fondo lėšomis dalinai finansuoti buvo numatyta šių kultūros ir meno sričių projektus: architektūros, bibliotekų, cirko, dailės, dizaino, etninės kultūros, fotografijos, kino, kultūros paveldo, literatūros, mėgėjų meno, muziejų, muzikos, šokio, tarpdisciplininio meno, teatro meno ir tarpsritiniai, prisidedantys prie kultūros ir meno plėtros ir sklaidos.

2013 m. padidinus Fondui skiriamą akcizo pajamų dalį (nuo 1 proc. iki 3 proc.) ir fondui padidėjus 3 kartus (nuo 16 246 tūkst. Lt iki 50 600 tūkst. Lt), ministerija dalį jo lėšų skyrė pavaldžioms biudžetinėms įstaigoms, kurios Kultūros rėmimo fondui teikė projektus kartu su kitais subjektais.

2014 m. ministerija pavaldiems muziejams skyrė 29 055 tūkst. Lt biudžeto asignavimų, iš jų muziejinių vertybių įsigijimui – 1 512,5 tūkst. Lt. Pagal pateiktus projektus 2014 m. ministerija taip pat suplanavo Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuoti muziejinių vertybių restauravimą ir prevencinį konservavimą už 400 tūkst. Lt, muziejų ekspozicijų atnaujinimą 1 100 tūkst. Lt, muziejinių vertybių įsigijimą 700 tūkst. Lt, muziejų ekspozicijų ir parodų pritaikymą vaikams ir jaunimui už 300 tūkst. Lt, muziejinės veiklos projektai už 600 tūkst. Lt⁶. Iš viso projektams buvo skirta 3 100 tūkst. Lt. Šiomis lėšomis buvo finansuoti 142 projektai, iš kurių 32 vykdė ministerijai pavaldžios biudžetinės įstaigos už 638,5 tūkst. Lt. Pažymėtina, kad iki 2014 m. ši muziejų veikla buvo finansuojama iš ministerijos asignavimų įgyvendinant Muziejų modernizavimo 2007–2015 programą (Vyriausybės 2015-02-04 nutarimu⁷ programa buvo sustabdyta).

Minėti pavyzdžiai rodo, kad ministerija iki šiol neturi aiškaus sprendimo, kokias pavaldžių įstaigų išlaidas finansuoti, skiriant biudžeto lėšas pagal patvirtintas sąmatas, o kokias – iš kultūros rėmimo fondo lėšų. Mūsų nuomone, siekiant, kad asignavimų valdytojo priimami sprendimai dėl finansavimo skyrimo būtų aiškūs, skaidrūs, pagrįsti, ir nesukeliantys abejonių institucijoms, projektų vykdytojams bei kitiems subjektams, ministerija turi spręsti pavaldžių biudžetinių įstaigų veiklos finansavimo klausimą.

Įvertinę pateiktus projektus, taip pat nustatėme, kad 2014 m. fondo lėšomis buvo finansuoti 34 apsaugos techninių priemonių įrengimo projektavimo sakraliniuose kultūros paveldo objektuose projektai už 250,4 tūkst. Lt, kurie nesusiję su kultūra ir menu. Jie yra išimtinai techninio pobūdžio: elektros sistemos sutvarkymas, gaisro aptikimo ir signalizavimo sistemos ir kitų apsaugos priemonių įrengimas. Pažymėtina, kad 2014 m. tokius projektus ir jų įgyvendinimą finansavo ir Kultūros paveldo departamentas vykdydamas Jono Pauliaus II piligrimų kelio kūrimo ir jo objektų pritaikymo (paveldotvarka) piligrimų turizmo reikmėms programą ir nuostatuose numatytas funkcijas⁸. Kultūros paveldo departamentas finansuodamas apsaugos techninių priemonių įrengimo projektavimo sakraliniuose kultūros paveldo objektuose projektus taip pat skiria lėšų ir minėtų projektų įgyvendinimui. Tuo tarpu taryba Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuodama tokio pobūdžio projektus, neskiria finansavimo jų įgyvendinimui, todėl neturi informacijos, ar parengtas apsaugos techninių priemonių projektas yra įvykdomas. Svarbu ir tai, kad Kultūros taryba projektų vertinimui atrenka ekspertus, turinčius kultūros ir meno srities darbinės, mokymo

⁵ Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2014-04-29 įsakymas Nr. ĮV-331 „2014 metų Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamų prioritetinių sričių priemonės ir joms numatomos lėšų sumos“.

⁶ Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2013-11-19 įsakymas Nr. ĮV-774 „Dėl Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamų prioritetinių veiklų rėmimo sričių priemonių 2014 metais“, 6, 7, 8, 9 priedai.

⁷ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015-02-04 nutarimas Nr. 94 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. kovo 14 d. nutarimo Nr. 275 „Dėl Muziejų modernizavimo 2007–2015 m. programos patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“.

⁸ Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005-04-01 įsakymas Nr. ĮV-116 „Dėl Kultūros vertybių apsaugos departamento prie Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos nuostatų patvirtinimo“, 6,4 p.

ar vertinimo patirties, o šiems projektams įvertinti būtini statybos / projektavimo srities ekspertai, todėl abejotina tarybos ekspertų kompetencija atrinkti techninio pobūdžio projektus.

Mūsų nuomone, ministerija turėtų užtikrinti, kad Kultūros rėmimo fondo lėšomis būtų finansuojami tik jo paskirtj atitinkantys projektai.

Audito metu taip pat nagrinėjome, ar visi tarybai pateikti ir ekspertų teigiamai įvertinti projektai buvo finansuoti ir nustatėme, kad apie 8 proc. ekspertų teigiamai įvertintų projektų tarybos sprendimu buvo nefinansuoti dėl lėšų stygiaus. Tačiau 2014 m. liko nepanaudota 4 552,4 tūkst. Lt fondo lėšų, neįskaičius 340,8 tūkst. Lt, kuriuos grąžino projektų vykdytojai ataskaitinio laikotarpio pabaigoje. Mūsų nuomone, ministerija ir taryba atsižvelgdamos į susiklosčiusią situaciją nepasinaudojo Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamų projektų teikimo gairėse⁹ numatyta teise – priimti sprendimus dėl 4 552,4 tūkst. Lt neišnaudotų lėšų panaudojimo.

Pažymėtina, kad taryba dėl 1580 tūkst. Lt nepanaudotų reprezentacinių, valstybinės reikšmės renginiams / projektams įgyvendinti lėšų, kreipėsi į ministeriją, kuri 500 tūkst. Lt skyrė regionų kultūros plėtros projektams finansuoti, tačiau 1 080 tūkst. Lt neperskirstė ir jos liko nepanaudotos.¹⁰

Tuo tarpu dėl 3 472,4 tūkst. Lt nepanaudotų lėšų taryba neskelbė papildomų konkursų teikti paraiškas, nefinansavo rezervinių projektų, neperkėlė jų kitam konkursui, raštu nesiūlė ministerijai perskirstyti kitoms priemonėms.

Audito metu aiškinantis, kokios yra 3 472,4 tūkst. Lt nepanaudojimo priežastys, taryba nurodė, kad jos tikslas yra finansuoti tik kokybiškus projektus, o ne paskirstyti visas priemonei numatytas lėšas. Kultūros srities bendriesiems tyrimams atlikti 2014 m. pradžioje buvo suplanuota skirti 1 200 tūkst. Lt. Juos paskirsčius 24 projektams finansuoti, 2014 m. balandžio mėn. ministro sprendimu¹¹ kultūros srities bendriesiems tyrimams papildomai skirta 2 499,8 tūkst. Lt lėšų. Jų 2014 m. buvo nuspręsta nenaudoti ir konkurso neskelbti. Tarybos narių 2015-01-22 susirinkimo posėdyje buvo nuspręsta surinkti ekspertų darbo grupę ir suformuluoti kultūros srities bendrųjų tyrimų programos koncepciją bei jos tikslus¹². 2015 m. koncepcija ir finansavimo strategija buvo parengta ir suderinta su ministerija¹³. Jos įgyvendinimui 2016 m. numatyta skirti 600 tūkst. eurų. Pažymėtina, jog minėtos 2014 m. papildomai skirtos lėšos nebuvo perskirstytos ir dvejus metus nebuvo naudojamos.

Kadangi dalis ekspertų teigiamai įvertintų projektų nebuvo finansuoti tarybos sprendimu dėl lėšų trūkumo, o metų pabaigoje liko nepanaudota 4 552,4 tūkst. Lt fondo lėšų, mūsų nuomone, ministerijai ir tarybai, nepasinaudojus teise perskirstyti nepanaudotas fondo lėšas, aktualūs kultūros ir meno sričių projektai prarado galimybę būti finansuojami.

Ministerija iki šiol neturi aiškaus sprendimo, kokias pavaldžių biudžetinių įstaigų išlaidas finansuoti, skiriant biudžeto lėšų pagal tvirtinamas sąmatas, o kokio pobūdžio išlaidas finansuoti

⁹ Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2013-11-18 įsakymas Nr. ĮV-771 „Dėl kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamų projektų teikimo gairių“ 34 p.

¹⁰ Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2014-08-19 įsakymas Nr. ĮV-578 „Dėl Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2013 m. lapkričio 19 d. įsakymo Nr. ĮV-774 „Dėl Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamų prioritetinių veiklų rėmimo sričių priemonių 2014 metais“ pakeitimo“.

¹¹ Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2014-04-29 įsakymas Nr. ĮV-311 „Dėl 2014 metų Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamų prioritetinių veiklų rėmimo sričių priemonės ir joms numatomos lėšų sumos“.

¹² Lietuvos kultūros tarybos narių 2015-01-22 susirinkimo posėdžio protokolas Nr. 2LKT-4(1.6).

¹³ Lietuvos kultūros tarybos 2015-06-08 raštas Nr. S-192(4.10) „Dėl Lietuvos kultūros tarybos kultūros srities tyrimų koncepcijos“.

iš Kultūros rėmimo fondo. Tokiu būdu, 2014 m. ministerijai pavaldžių muziejų veikla 638,5 tūkst. Lt buvo finansuota ir iš Kultūros rėmimo fondo.

Be to, fondo lėšomis buvo finansuoti 34 su kultūra ir menu nesusiję išimtinai techninio pobūdžio projektai už 250,4 tūkst. Lt.

Ministerijai ir tarybai nepasinaudojus teise persikirstyti 4 552,4 tūkst. Lt neišnaudotų fondo lėšų, mūsų nuomone, aktualūs kultūros ir meno sričių projektai prarado galimybę būti finansuojami.

Keletą metų auditoriai atkreipdavo dėmesį į susidariusią projektų finansavimo iš dalies problemą. Biudžetinės įstaigos lėšų panaudojimo ataskaitose valstybės biudžeto asignavimus, skirtus įstaigai išlaikyti, nurodydavo kaip kitus projektų finansavimo šaltinius ir taip neužtikrindavo Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamų projektų teikimo gairėse įtvirtinto finansavimo iš dalies principo.

Siekdama išspręsti minėtą problemą, ministerijos prašymu, Konkurencijos taryba 2015-02-12 kreipėsi į Europos Komisijos Generalinį konkurencijos direktoratą. Jis, įvertinęs Lietuvos biudžetinių įstaigų finansavimo sistemą, leido šioms įstaigoms gaunant konkursinį finansavimą projektams įgyvendinti iš Lietuvos kultūros tarybos lėšų, neriboti galimybės šiuos projektus iš dalies finansuoti savo uždirbtomis ar kitomis įstaigos disponuojamomis lėšomis.

2.2. Kino politikos įgyvendinimas

Lietuvos kino centras dalyvauja formuojant valstybės kino politiką ir ją įgyvendina, rengia kino projektų konkursus valstybiniam finansavimui gauti, skiria valstybinį finansavimą kino projektams bei kontroliuoja, kaip naudojamas valstybinis finansavimas ir atliekamas atsiskaitymas už jį.¹⁴ Nepaisant to, kad minėtos funkcijos įstatymu yra priskirtos Kino centrui, kino politiką įgyvendino ir kita pavaldi įstaiga – Kultūros taryba, kuri kaip ir ankstesniais metais administravo kino filmų sklaidos Lietuvoje ir kitus su šia veikla susijusius projektus (skelbė kvietimus, priėmė paraiškas ir jas vertino, priėmė sprendimus dėl finansavimo skyrimo, sudarė sutartis ir atliko jų vykdymo priežiūrą bei priėmė atsiskaitymą už lėšas). 2014 m. Kultūros taryba finansavo projektų už 1 937 tūkst. Lt.

Mūsų manymu, siekiant aiškiai ir veiksmingai įgyvendinti valstybės kino politiką, būtina, kad visus kino srities projektus administruotų Kino centras. Centre dirbantys ekspertai specializuojasi kino srityje, o tai svarbu siekiant kompetentingai įvertinti paraiškas ir priimti sprendimus dėl finansavimo skyrimo. Nesutelkus vienoje įstaigoje viso valstybės kino politikos įgyvendinimo (planavimo, lėšų paskirstymo, kontrolės už jų panaudojimą, monitoringą ir pan.), sudėtinga užtikrinti patikimą šiai sričiai skirtų finansų valdymą ir įvertinti pasiektus rezultatus.

Nustatėme, kad tokia praktika jau taikoma, skiriant edukacines ir individualias stipendijas kino srityje, kurioms teikiamas paraiškas svarsto Kino centras, o, atsižvelgiant į Kino tarybos išvadą, jas skiria Kultūros tarybos narių susirinkimas iš Kultūros rėmimo fondo lėšų.

Rekomendacijos neteiksime, nes ankstesniais metais ministerijai pasiūlėme spręsti klausimą dėl kino srities projektų administravimo, siekiant užtikrinti, kad kino politiką įgyvendintų teisės aktais

¹⁴ Lietuvos Respublikos kino įstatymas, 2002-03-05 Nr. IX-752 (2011-12-22 Nr. XI-1897 nauja redakcija), 5 str. 2 d.

nustatyta institucija Lietuvos kino centras¹⁵ (rekomendacijos įgyvendinimo terminas – 2015-09-30).

Tačiau šio audito metu nustatėme, kad ministerija per beveik metus laiko nesiėmė veiksmų rekomendacijai įgyvendinti ir išvengti teisės aktų pažeidimų. Pažymėtina, kad tik 2015 m. birželio mėn. buvo sudaryta darbo grupė¹⁶, kuriai iki rugsėjo mėn. pabaigos pavesta parengti įstatymų pakeitimo projektus, reglamentuosiančius, kad kino srities projektus, finansuojamus iš Kultūros rėmimo fondo, svarstys Lietuvos kino centras, siekiant įgyvendinti Valstybės kontrolės pateiktą rekomendaciją.

Pateikus valstybinio audito ataskaitos projektą, ministerija informavo Valstybės kontrolę¹⁷, kad 2015-08-31 parengė Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamų projektų teikimo gaires¹⁸, kuriose nustatyta, kad kino srities projektų paraiškas analizuos ir vertins Lietuvos kino centro prie Kultūros ministerijos ekspertai.

2.3. Teatrų ir koncertinių įstaigų veikla ir finansavimas

Viena iš teatrų ir koncertinių įstaigų veiklos politiką formuojančios ir įgyvendinančios institucijos funkcijų, numatytų Lietuvos Respublikos teatrų ir koncertinių įstaigų įstatyme, yra tvirtinti nacionalinių ir valstybės teatrų ir koncertinių įstaigų plėtotės strategiją ir užtikrinti jos įgyvendinimą¹⁹. Kultūros ministerija iki šiol nėra parengusi ir patvirtinusi nacionalinių ir valstybės teatrų ir koncertinių įstaigų plėtotės strategijos, kuri būtina siekiant valstybės mastu nustatyti ir įgyvendinti ilgalaikius nacionaliniams ir valstybės teatrams ir koncertinėms įstaigoms keliamus veiklos tikslus, planuoti ir paskirstyti lėšas bei priimti pagrįstus sprendimus.

Šiais metais atlikome finansinį (teisėtumo) auditą Lietuvos nacionaliniame dramos teatre²⁰ ir nustatėme, kad ministerija netvirtina nacionalinių ir valstybės teatrų ir koncertinių įstaigų perspektyvinės kūrybinės veiklos programų – taip pažeidžia Teatrų ir koncertinių įstaigų įstatymą²¹. Perspektyvinė kūrybinės veiklos programa svarbi planuojant nacionalinių ir valstybinių teatrų ir koncertinių įstaigų veiklą ir lėšų poreikį, ja remiantis turi būti sudaromas įstaigos repertuaras, kurio įgyvendinimą prižiūri Kultūros ministerija²².

Taip pat nustatėme, kad Lietuvos nacionaliniame dramos teatre vykdoma edukacinė veikla planuojama nenuosekliai – 2014 m. sezoninėje kūrybinės veiklos programoje nenurodytos konkrečios edukacinės programos, o asignavimai joms vykdyti – 2014–2016 metų strateginiame veiklos plane. Aptariant šį pastebėjimą, ministerijos atsakingi asmenys nurodė, kad planuojant valstybės biudžeto asignavimus nacionaliniams, valstybės teatrams ir koncertinėms įstaigoms pagal sezonines kūrybinės veiklos programas papildomai bus reikalaujama pateikti informaciją

¹⁵ Valstybinio audito ataskaita „Dėl Lietuvos Respublikos kultūros ministerijoje atlikto finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“, 2014-07-14 Nr. FA-P-50-4-28.

¹⁶ Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2015-06-05 įsakymas Nr. ĮV-369 „Dėl darbo grupės sudarymo“.

¹⁷ Raštas, 2015-09-04 Nr.S2-2307.

¹⁸ Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2015-08-31 įsakymas Nr. ĮV-559 „Dėl kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamų projektų teikimo gairių“.

¹⁹ Lietuvos Respublikos teatrų ir koncertinių įstaigų įstatymas, 2004-06-01 Nr. IX-2257, 19 str. 2 d. 1 p.

²⁰ Valstybinio audito ataskaita „Dėl Lietuvos nacionaliniame dramos teatre atlikto finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“, 2015-09- Nr. FA-P-50-10.

²¹ Lietuvos Respublikos teatrų ir koncertinių įstaigų įstatymas, 19 str. 2 d. 7 p.

²² Ten pat, 14 str. 2 d. ir 3 d.

apie planuojamas edukacines priemones, siekiant užtikrinti nuolatinį edukacinės veiklos planavimą ir vykdymą.

Įgyvendinant Lietuvos kultūros politikos kaitos gairę²³ reformuoti ir demokratizuoti kultūros valdymą, plėtojant kultūros savireguliaciją, kurioje apibrėžta būtinybė optimizuoti kultūros įstaigų tinklus ir modernizuoti kultūros infrastruktūrą, kad jos finansavimas būtų efektyvesnis, šiuo metu ministerijos parengtas ir derinamas Teatrų ir koncertinių įstaigų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Seimui svarstyti jis dar nepateiktas. Projektu siekiama sudaryti palankesnes galimybes valstybiniams teatrams pasirinkti biudžetinės ar viešosios įstaigos statusą, nustatyti teatrų veiklos specifiką labiau atitinkantį valdymo ir finansavimo modelį, derinti skiriamą valstybės finansavimą darbo užmokesčiui ir pastatams išlaikyti su galimybe užsidirbti iš teatro spektaklių naujiems projektams įgyvendinti.

Atlikę auditą Lietuvos nacionaliniame dramos teatre nustatėme, kad skiriami asignavimai nesiejami su veiklos programomis²⁴ ir neatsižvelgiama į veiklos specifiką: nesvarbu, kokią programą teatras parengė, jam asignavimai skiriami kaip ir praėjusiais metais.

Be to, įvertinę su teatro etatiniais aktoriais sudarytas neterminuotas darbo sutartis, kuriose nustatoma 40 val. darbo savaitė, nustatėme, kad pagal apskaitos žiniaraščių duomenis daugiau nei pusė aktorių didžiąją darbo laiko dalį dirba individualiai, t. y. ne darbovietėje. Vadovaujantis Darbo kodeksu, darbo laikas – tai laikas, kurį darbuotojas privalo dirbti jam pavestą darbą, ir kiti jam prilyginti laikotarpiai (pvz. komandiruotės.)²⁵. Kadangi aktorius individualus darbo laikas nėra kontroliuojamas, taip sudaroma galimybė tuo pačiu metu gauti atlyginimą iš valstybės biudžeto ir dirbti kitoje darbovietėje, dalyvauti projektuose ar užsiimti kita veikla. Be to, aktoriams dirbant individualiai ne darbovietėje, teatras, neturi galimybės užtikrinti darbuotojų saugą ir sveikatą reglamentuojančių bei kitų teisės aktų reikalavimų ir rūpintis darbuotojų poreikiais²⁶.

Ministerija kaip politiką formuojanti ir įgyvendinanti institucija nevykdo jai įstatyme nustatytų pareigų – iki šiol neparengta nacionalinių, valstybės teatrų ir koncertinių įstaigų plėtotės strategija ir nepatvirtintos įstaigų perspektyvinės kūrybinės veiklos programos.

Mūsų nuomone, skiriant valstybės biudžeto asignavimus teatrų veiklai finansuoti, neužtikrinamas įstatymo įgyvendinimas, nes asignavimų skiriama neatsižvelgus į kūrybinės veiklos programas. Be to, teatre susiklostę darbo santykiai neužtikrina principo, kad darbuotojui (aktoriui) būtų mokama tik už atliktą darbą, nes jų individualus darbo laikas nėra kontroliuojamas, o teatras tuo metu negali rūpintis darbuotojų poreikiais bei užtikrinti saugos ir sveikatos reikalavimų.

Pateikus valstybinio audito ataskaitos projektą, ministerija informavo Valstybės kontrolę²⁷, kad minėtos problemos bus išspręstos priėmus naują Teatrų ir koncertinių įstaigų įstatymą, 2015-08-27 pateiktą Vyriausybei. Ministerijos teigimu, profesionaliojo scenos meno bendruomenė ir kultūros ministerija apsisprendė nerengti nacionalinių ir valstybės įstaigų plėtotės strategijos dėl gana siauro užduoties tikslo.

Naujos redakcijos įstatyme sukonkretintos ir nustatytos profesionaliojo scenos meno plėtos

²³ Lietuvos Respublikos Seimo 2010-06-30 nutarimas Nr. XI-977 „Dėl Lietuvos kultūros politikos kaitos gairių patvirtinimo“, 2 p.

²⁴ Lietuvos Respublikos teatrų ir koncertinių įstaigų įstatymas, 7 str. 1 d.

²⁵ Lietuvos Respublikos darbo kodeksas, 2002-06-04 Nr. IX-926, 142 str.

²⁶ Ten pat, 229 str.

²⁷ Raštas, 2015-09-04 Nr.S2-2307.

įgyvendinimo priemonės: praplečiama profesionaliojo scenos meno srityje veikiančių įstaigų sistema, sudaroma palankesnė galimybė valstybiniams teatrams ir koncertinėms įstaigoms pasirinkti biudžetines ar viešosios įstaigos statusą, sudaromos teisinės prielaidos iš dalies kompensuoti bilietų kainas profesionaliojo scenos meno įstaigoms, kai jos patiria nuostolių dėl negautų pajamų, iš dalies finansuoti veiklą profesionaliojo scenos meno įstaigų, kurios nėra nacionalinis, valstybinis ar savivaldybės teatras ar koncertinė įstaiga, nustatomi įstaigos kūrybinių darbuotojų darbo santykių ypatumai ir papildomos socialinės garantijos ir kt.

2.4. Etninė, regionų kultūra ir vaikų ir jaunimo kultūrinė edukacija

Lietuva, 2004 metais ratifikavusi²⁸ Nematerialaus kultūros paveldo apsaugos konvenciją, įsipareigojo parengti ir nuolat atnaujinti teritorijoje esančio nematerialaus kultūros paveldo registrą²⁹. 2005 m. Vyriausybės nutarimu Kultūros ministerija buvo paskirta³⁰ atsakinga už Nematerialaus kultūros paveldo apsaugos konvencijos įgyvendinimą. Parengti nematerialaus kultūros paveldo sąvadą (registrą) ministerija įpareigojo³¹ Lietuvos liaudies kultūros centrą, kuriam 2008 m. buvo skirta 750 tūkst. Lt, o 2009 m. – 225 tūkst. Lt. Už šias lėšas buvo sukurtas sąvado internetinės svetainės tinklapis, suformuotos kandidatinės bylos sąvadui, pirktas įranga, kuri naudojama filmuoti, fotografuoti ir informaciją skaitmeninti, atlikti kiti darbai, tačiau sąvadas (registas) iki šiol neįsteigtas.

Ministerija, skyrusi 975 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų parengti nematerialaus kultūros paveldo sąvadą (registrą), siekė įgyvendinti 2005 m. Lietuvos priimtus įsipareigojimus pagal Nematerialaus kultūros paveldo konvenciją, tačiau nesiėmė pakankamų veiksmų, kad sąvadas būtų įsteigtas ir prieinamas visuomenei.

Aiškinantis, kodėl iki šiol neįsteigtas sąvadas, ministerijos atsakingi asmenys kaip pagrindinę priežastį nurodė sudėtingą teisinį reguliavimą, reglamentuojantį informacinių sistemų kūrimą Lietuvoje – norint įsteigti registrą keliami aukšti reikalavimai teisės aktams. Tik 2012 m. ekspertams pritarus, ministerija inicijavo pakeitimus – sąvoką „registas“ pakeitė į „sąvadas (inventorius)“. Kultūros ministerijoje 2013–2014 m. vyko ekspertų grupės posėdžiai, skirti aptarti sąvado steigimo problematikai. Šiuo metu Nematerialaus kultūros paveldo vertybių sąvado ir Sąvado saugos nuostatų projektai derinami su Informacinės visuomenės plėtros komitetu, Vidaus reikalų ministerija ir Valstybine duomenų apsaugos inspekcija. Nepaisant to, iki šiol nėra numatyta galutinė sąvado įsteigimo data..

Pažymėtina, kad Estija vėliau nei Lietuva prisijungė prie Konvencijos, tačiau Nematerialaus kultūros paveldo registas sukurtas 2010 m. (<http://www.rahvakultuur.ee/vkpnimistu/>).

Atkreiptinas dėmesys, kad Valstybės pažangos strategijoje „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“³² vienas iš numatytų pokyčių siekiant įgyvendinti sumanios visuomenės viziją – didinti kultūros sklaidą Lietuvoje ir užsienio valstybėse, ypač dėmesį skiriant kultūros paveldo ir šiuolaikinio kultūros turinio skaitmeninimui. Todėl ministerijai rekomenduojame nedelsiant spręsti

²⁸ Lietuvos Respublikos įstatymas dėl nematerialaus kultūros paveldo apsaugos konvencijos ratifikavimo, 2004-12-09 Nr. X-37.

²⁹ 2003-10-17 UNESCO priimta Nematerialaus kultūros paveldo apsaugos konvencija Nr. MISC/2003/CLT/CH/14, 12 str.

³⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005-03-31 nutarimas Nr. 353 „Dėl institucijos, atsakingos už nematerialaus kultūros paveldo apsaugos konvencijos įgyvendinimą, paskyrimo“.

³¹ Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2008-01-30 įsakymas Nr. IV-353.

³² Lietuvos Respublikos Seimo 2012-05-15 nutarimu Nr. XI-2015 patvirtinta Valstybės pažangos strategija „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“.

klausimą dėl Nematerialaus kultūros paveldo vertybių sąvado įsteigimo.

Ministerija nepakankamai kontroliavo, kad 975 tūkst. Lt skirti Nematerialaus kultūros paveldo sąvado, kuris turi užtikrinti minėtų vertybių nustatymą ir numatomą apsaugą, įsteigimui, būtų panaudoti rezultatyviai, nes sąvadas nuo 2005 m. iki šiol neįsteigtas ir neprieinamas visuomenei.

Pateikus valstybinio audito ataskaitos projektą ministerija informavo, kad 2015-07-31 ministro įsakymu³³ patvirtinti Nematerialaus kultūros paveldo vertybių sąvado nuostatai ir Nematerialaus kultūros paveldo vertybių sąvado duomenų saugos nuostatai. Lietuvos liaudies kultūros centrai iki 2016-02-01 parengus kitus būtinus teisės aktus, sąvadas turėtų pradėti veikti 2016-07-01.

Ministerija, įgyvendindama funkcijas etninės kultūros srityje, pavaldžiai įstaigai Lietuvos liaudies kultūros centrai Lietuvos dainų šventės pasirengimo darbams skyrė 985 tūkst. Lt lėšų.

Dainų švenčių įstatyme³⁴ nustatyta, kad lėšos nuolatiniam rengimuisi Lietuvos dainų šventėms numatomos pagal Dainų švenčių tradicijos tęstinumo programą. Programa rengiama ketverių metų laikotarpiui iškart po kiekvienos Lietuvos dainų šventės siekiant užtikrinti dainų švenčių tradicijos išsaugojimą, tęstinumą ir plėtrą, garantuoti intensyvią, tolygią, nepertraukiamą institucijų, kolektyvų, asmenų veiklą, tinkamai pasirengti eilinei dainų šventei, koordinuoti įvairių žinybų veiksmus. Programą rengia atsakingos institucijos, tvirtina Vyriausybė³⁵.

Ministerija kartu su atsakingomis institucijomis neparengė Dainų švenčių tradicijos tęstinumo programos, todėl nevykdė minėtame įstatyme nustatytų pareigų. Dainų švenčių tradicijos tęstinumo programą ministerija turėjo parengti kartu su Švietimo ministerija, padedama ministerijoms pavaldžių įstaigų – Lietuvos liaudies kultūros centro ir Nacionalinės M. K. Čiurlionio menų mokyklos³⁶. Jos pagal kompetenciją dainų šventes organizuoja ir metodiškai vadovauja jų rengimuisi.

Minėtoje programoje turėjo būti suplanuota meno kolektyvų koncertinė, šviečiamoji veikla, repertuaro kūrimas, meno kolektyvų konkursai, apžiūros, festivaliai, šventės, stovyklos, apsirūpinimas tautiniais drabužiais, muzikos instrumentais ir kt.³⁷, todėl neparengus programos gali būti sunku koordinuoti, kad vykdomi pasirengimo darbai užtikrintų dainų švenčių tradicijos valstybinę apsaugą, tęstinumą ir plėtrą. Parengus programą būtų atlikta situacijos analizė, nustatyti prioritetai, uždaviniai ir priemonės bei siektini rezultatai, jiems pasiekti reikalingos lėšos ir užtikrinamas valstybės kultūros politikos uždavinių įgyvendinimas, garantuojant proceso nenutrūkstamumą. Taip būtų lengviau nustatyti bendrą tautinių kostiumų, instrumentų ir pan. poreikį, koordinuoti įvairių veiklų finansavimą, kad jos būtų finansuojamos ne kaip vienkartiniai, o kaip ilgalaikiai, tęstiniai projektai.

Reaguodamos į auditorių pateiktas pastabas atsakingos institucijos informavo³⁸, kad parengė 2015–2018 m. Dainų švenčių tradicijos tęstinumo programą ir šiuo metu vyksta derinimas tarp institucijų dėl jos patvirtinimo.

Lietuvos liaudies kultūros centras 2014 m. buvo pagrindinis Lietuvos dainų šventės „Čia – mano

³³ Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2015-07-31 įsakymas Nr. IV-516.

³⁴ Lietuvos Respublikos dainų švenčių įstatymas, 2007-11-20 Nr. X-1334, 14 str.

³⁵ Ten pat, 9 str. 1 ir 2 d., 8 str. 1. d. 1 p. ir 2 d. 1 p., 7 str. 2 d. 1 p. ir 7 p.

³⁶ Ten pat, 7 str. 1 d. ir 2 d. 7 p.

³⁷ Ten pat, 10 str. 4 d.

³⁸ Lietuvos liaudies kultūros centro 2015-04-30 raštas Nr. R1-112.

namai“ organizatorius ir metodiškai jai vadovavo³⁹. Ministerija šventei surengti skyrė 8 000 tūkst. Lt. Centras į dainų šventės renginius pardavė 20 629 vnt. bilietų, už kuriuos gavo 913,18 tūkst. Lt. pajamų, o 9,9 tūkst. kvietimų išdalijo nemokamai. Kvietimai buvo dalijami neturint tvarkos, kurioje būtų numatyti dalijimo tikslai ir asmenys, kuriems jie gali būti suteikiami. Centro teigimu, kaip ir kasmet, kvietimai buvo dalijami remiantis senomis tradicijomis.

Mūsų vertinimu, toks kvietimų dalijimas nėra tinkamas, todėl, siekiant racionalaus ir skaidraus valstybės biudžeto lėšų panaudojimo, centrai pasiūlėme parengti kvietimų į renginius suteikimo tvarką, kurioje būtų nustatyti dalijimo tikslai ir pan.

Turėjome centrai pastabų ir dėl dainų šventės dalyvių apgyvendinimo paslaugų pirkimo. Dalis dalyvių gyveno Vilniaus m. savivaldybės mokyklose. Centras vykdydamas dalyvių apgyvendinimo mažos vertės viešąjį pirkimą (159,9 tūkst. Lt), pažeidė Viešųjų pirkimų įstatyme⁴⁰ įtvirtintus skaidrumo ir lygiateisiškumo principus, nes su mokyklomis iš anksto sudarė sutartis dėl dalyvių apgyvendinimo išlaidų kompensavimo, dar nepradėjus vykdyti pirkimo procedūrų. Centras auditoriams paaiškino, kad iš anksto nusprendė, kokiose mokyklose bus apgyvendinama, susitarė mokyklomis ir tik po to vykdė viešąjį pirkimą iš Vilniaus m. savivaldybės.

Mūsų nuomone, centro priimtas sprendimas vykdyti apgyvendinimo paslaugų viešąjį pirkimą iš Vilniaus m. savivaldybės yra neracionalus. Todėl siūlome ateityje ministerijai, centrai ir Vilniaus m. savivaldybei bendradarbiauti ieškant sprendimo dėl dalyvių apgyvendinimo mokyklose švenčių metu, nevykdant viešojo pirkimo procedūrų.

Be to, daliai šventės dalyvių apgyvendinti centras vykdė kitą mažos vertės viešąjį pirkimą (160,0 tūkst. Lt) iš viešbučių ir kitų apgyvendinimo įstaigų. Vykdydamas du mažos vertės pirkimus (minėtą pirkimą iš Vilniaus m. savivaldybės ir viešbučių bei kitų apgyvendinimo įstaigų), netinkamai nustatė pirkimo vertę, jį išskaidė į dalis, nes bendra apgyvendinimo paslaugų vertė viršijo įstatymo⁴¹ nustatytą mažos vertės viešojo pirkimo vertę. Taip nesilaikyta Viešųjų pirkimų įstatymo⁴² ir Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus patvirtintos Numatomo viešojo pirkimo vertės skaičiavimo metodikos⁴³.

Neparengus Dainų švenčių tradicijos tęstinumo programos, atsakingos institucijos, įskaitant Kultūros ministeriją ir Lietuvos liaudies kultūros centrą, negalėjo užtikrinti nuoseklaus ir tikslingo šventės rengimo proceso ir jo kontrolės bei racionalaus ir efektyvaus 985,0 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo.

Centras organizuodamas 2014 m. dainų šventę „Čia – mano namai“ į renginius išdalijo 9,9 tūkst. kvietimų, neturėdamas jų suteikimo tvarkos, neskaidriai vykdė dalyvių apgyvendinimo paslaugų viešąjį pirkimą iš Vilniaus m. savivaldybės, nes sutartis dėl dalyvių apgyvendinimo išlaidų kompensavimo sudarė anksčiau, nei buvo pradėtos vykdyti pirkimo procedūros. Be to, centras, vykdydamas du (po 160,0 tūkst. Lt) mažos vertės pirkimus, netinkamai nustatė pirkimo vertę, pirkimą išskaidė ir taip pažeidė Viešųjų pirkimų įstatymą.

³⁹ Lietuvos Respublikos dainų švenčių įstatymas, 7 str. 1 d.

⁴⁰ Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas, 1996-08-13 Nr. I-1491 (2005-12-22 Nr. X-471 nauja redakcija), 3 str. 1 d.

⁴¹ Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas, 2 str., 15 d.

⁴² Ten pat. 9 str. 2 d. ir 6 d., 3 str. 1 d.

⁴³ Viešųjų pirkimų tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2003-02-26 įsakymu Nr. 15-26 patvirtinta Numatomo viešojo pirkimo vertės skaičiavimo metodika, 10 ir 12 p.

2.5. Kultūros paveldo apsauga

Keletą metų kultūros paveldo objektai neregistruojami VĮ Registrų centre, nes centras atsisako neatlygintinai registruoti Kultūros paveldo departamento pateiktus duomenis.

Tokia situacija susidarė dėl teisės aktų nesuderinamumo. Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas⁴⁴ nustato, kad centras Nekilnojamojo turto registre neatlygintinai daro žymas apie tai, kad nekilnojamas daiktas, įrašytas į Kultūros vertybių registrą, yra kultūros paveldo objekto teritorijoje, vietovėje ar jų apsaugos zonose ir kt., tačiau Nekilnojamojo turto registro įstatymas⁴⁵ neatlygintino minėtų paslaugų teikimo nenumato.

Susidariusią situaciją svarstė Lietuvos Respublikos valstybinės kultūros paveldo komisija⁴⁶ ir nusprendė, kad pagrindinė įstatymo nevykdymo priežastis yra dviejų ministerijų (Kultūros ir Teisingumo) nenoras ar nesugebėjimas susitarti, paprašė Ministrą Pirmininką įpareigoti jas išspręsti šį klausimą. 2015-04-28 Kultūros paveldo departamentas ir VĮ Registrų centras pasirašė susitarimą⁴⁷ dėl automatinės sąveikos kūrimo ir aptarė susitarimo vykdymo etapus ir jų terminus bei nusprendė, kad automatinė sąveika bus sukurta per 12 mėn.

Mūsų nuomone, institucijos turi bendradarbiauti atsakingai ir operatyviai, nes asmenys įsigiję kultūros paveldo objektą gali nežinoti, kad jam taikomi paveldosaugos reikalavimai, o netaikant jų, gali būti negrįžtamai sunaikintos objekto vertingosios savybės.

Įvertinę susiklosčiusią situaciją, rekomendacijos neteikiame, bet stebėsime, kaip bus įgyvendintos minėto įstatymo nuostatos dėl neatlygintino kultūros paveldo duomenų registravimo.

2.6. Tautinės mažumos

Įgyvendinant Europos Komisijos komunikatą „Dėl Europos Sąjungos romų nacionalinių strategijų plano iki 2020 metų“⁴⁸ kultūros ministras patvirtino Romų integracijos į Lietuvos visuomenę 2012–2014 metų veiksmų planą⁴⁹. Jo priemonėms įgyvendinti buvo planuota 5 458,0 tūkst. Lt, tačiau faktiškai per 3 metus panaudota 3 215 tūkst. Lt arba 59 proc. planuotų išlaidų.

2014 m. Kultūros ministerija neskyrė beveik pusės (2 000 tūkst. Lt) plano įgyvendinimui numatytų lėšų, todėl nebuvo išplėtos socialinės kultūrinės paslaugos romų bendruomenei, panaudojant esamą infrastruktūrą (vaikų dienos centrus, kultūros namus, mokyklas ir kt.). Švietimo ir mokslo ministerija kartu su Ugdymo plėtotės centru 2012 m. neparengė rekomendacijų dėl romų kalbos mokymo priemonių įtraukimo į ugdymo procesą (3 tūkst. Lt), 2013 m. – nesiėmė veiksmų įtraukti suaugusiuosius romus į neformaliojo švietimo (mokymosi) programas (100 tūkst. Lt), 2013–2014 m. – neorganizavo kvalifikacijos tobulinimo programų mokyklų bendruomenėse, kuriose yra romų vaikų (140 tūkst. Lt).

⁴⁴ Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas, 1994-12-22 Nr. I-733 (2004-09-28 Nr. IX-2452 nauja redakcija), 8 str. 12 p.

⁴⁵ Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymas, 1996-09-24 Nr. I-1539.

⁴⁶ Lietuvos Respublikos valstybinės kultūros paveldo komisijos posėdžio protokolas 2015-03-27 Nr. V17-3(6.1.).

⁴⁷ 2015-04-28 susitarimas tarp Kultūros paveldo departamento ir VĮ Registrų centro „Dėl bendradarbiavimo kuriant registrų automatinės sąveikos programines priemones“.

⁴⁸ 2011-04-05 Europos Komisijos komunikatas „Dėl Europos Sąjungos romų nacionalinių strategijų plano iki 2020 metų“

⁴⁹ Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2012-03-20 įsakymu Nr. IV-196 patvirtintas Romų integracijos į Lietuvos visuomenę 2012–2014 metų veiklos planas.

Kultūros ministerija kaip įgaliota koordinuoti valstybės politikos įgyvendinimą tautinių mažumų srityje⁵⁰ ir Romų integracijos į Lietuvos visuomenę 2012–2014 metų veiksmų plano⁵¹ koordinatore neužtikrino, kad plano įgyvendinimui būtų skirta 2 243 tūkst. Lt suplanuotų lėšų ir būtų plėtojamas romų vaikų ir suaugusiųjų švietimas bei ugdomi jų socialiniai įgūdžiai.

Ministerijos teigimu, socialinių kultūrinių paslaugų romų bendruomenei, panaudojant esamą infrastruktūrą, plėtojimas (2 000 tūkst. Lt) 2014 m. turėjo būti finansuojamas 2014–2020 m. Europos Sąjungos struktūrinės paramos lėšomis, tačiau ministerijos veiklos plano įgyvendinimo ataskaitoje nurodyta, kad nebuvo gauta teisė naudoti minėtų lėšų socialinei integracijai.

Mūsų nuomone, ministerijos nurodytos priežastys negali būti laikomos reikšmingomis, nes kaip plano koordinatore ji privalėjo imtis papildomų veiksmų siekiant gerinti romų socialinę padėtį ir užtikrinti jų integraciją į visuomenę.

Atkreiptinas dėmesys, kad Vyriausybė nutarė⁵² nuo 2015 m. liepos 1 d. įsteigti Tautinių mažumų departamentą prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės. Rekomenduojame ministerijai kartu su naujai įsteigta institucija išanalizuoti 2012–2014 m. veiksmų plano trūkumus ir jo neįgyvendinimo priežastis, siekiant sėkmingai įgyvendinti Romų integracijos į Lietuvos visuomenę 2015–2020 metų veiksmų plano⁵³ tikslus ir uždavinius.

3. TURTO VALDYMAS, NAUDOJIMAS IR DISPONAVIMAS JUO MINISTERIJAI PAVALDŽIOSE ĮSTAIGOSE

3.1. Užutrakio dvaro sodybos pritaikymas turizmo reikmėms

Užutrakio dvaro sodyba – vienas iškiliausių iki šiol išlikusių XIX–XX a. Lietuvos dvarų pavyzdžių. Paveldosaugos ekspertai nustatė Užutrakio dvaro sodybos išskirtinę kultūrinę istorinę vertę. 1999 m. ji buvo įtraukta į Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą⁵⁴ ir paskelbta kultūros paminklu⁵⁵. 1996 m. Vyriausybė nutarė pritaikyti valstybės reprezentacinėms reikmėms Užutrakio dvaro pastatus, o 2005 m. patvirtino Užutrakio dvaro sodybos panaudojimo viešajai turizmo infrastruktūrai (visuomenės kultūrinio ir pažintinio turizmo poreikiams) koncepciją⁵⁶. Vienas iš svarbiausių darbų siekiant įgyvendinti koncepciją – Užutrakio dvaro sodyboje gyvenančių asmenų iškeldinimas.⁵⁷ Audito metu nagrinėjome, kaip įgyvendinant

⁵⁰ Kultūros ministerijos nuostatai, 8 p.

⁵¹ Romų integracijos į Lietuvos visuomenę 2012–2014 metų veiklos planas, 5 p.

⁵² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-11-24 nutarimas Nr. 1300 „Dėl biudžetinės įstaigos tautinių mažumų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės steigimo“.

⁵³ Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2015-01-29 įsakymu Nr. IV-48 patvirtintas Romų integracijos į Lietuvos visuomenę 2015–2020 metų veiklos planas.

⁵⁴ Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos Kultūros vertybių apsaugos departamento 1999-01-15 įsakymas Nr. 12 „Dėl objektų įrašymo į Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą“.

⁵⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-12-23 nutarimas Nr. 1465 „Dėl nekilnojamųjų kultūros vertybių paskelbimo kultūros paminklais“.

⁵⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005-10-19 nutarimu Nr. 1109 patvirtinta Užutrakio dvaro sodybos panaudojimo viešajai turizmo infrastruktūrai (visuomenės kultūrinio ir pažintinio turizmo poreikiams) koncepcija.

⁵⁷ Ten pat, 10.2. p.

Užutrakio dvaro sodybos panaudojimo visuomenės kultūrinio ir pažintinio turizmo poreikiams koncepciją, sprendžiama beveik 20 metų užsitęsusi gyventojų, laikinai gyvenančių Užutrakio dvaro sodybos teritorijoje, išskeldinimo problema.

Kaip minėjome, Vyriausybė 1996 m., siekdama išsaugoti ir tinkamai panaudoti kultūros paminklą – Užutrakio buvusio dvaro ansamblį, nutarė pritaikyti valstybės reprezentacinėms reikmėms Užutrakio dvaro pastatus, esančius Trakų istorinio nacionalinio parko teritorijoje. Minėtu nutarimu taip pat pavedė Trakų rajono savivaldybei pateikti skaičiavimus, kiek reikės lėšų Užutrakio buvusio dvaro ansamblio ir Trakų istorinio nacionalinio parko teritorijoje esančiuose kituose pastatuose įsikūrusiems gyventojams išskeldinti ir jų išskeldinimo grafiką⁵⁸. Nepaisant to, kad lėšų poreikiui buvo pritarta, tačiau iki 2005 m. lėšų išskeldinimui neskirta.

2005 m. Vyriausybės patvirtintoje Užutrakio dvaro sodybos panaudojimo viešajai turizmo infrastruktūrai (visuomenės kultūrinio ir pažintinio turizmo poreikiams) koncepcijoje vienas iš jos įgyvendinimui būtinų darbų buvo Trakų r. savivaldybei, gavus iš valstybės biudžeto lėšų, išskeldinti gyventojus iš Užutrakio dvaro sodybos bei aprūpinti juos kitu gyvenamuoju plotu.

Užutrakio dvaro sodybos pastatų suteikimas ten daug metų gyvenantiems asmenims

Pažymėtina, kad 1995 m. Trakų r. savivaldybės valdybos sprendimais⁵⁹ valstybei priklausantys Užutrakio dvaro sodybos pastatai ir patalpos be aiškaus teisėto pagrindo buvo pripažinti gyvenamaisiais ir suteikti ten eilę metų gyvenantiems Trakų valstybinės turizmo įmonės darbuotojams, o minėta įmonė įpareigota su gyventojais sudaryti gyvenamųjų patalpų nuomos sutartis. Tais pačiais metais Vyriausybė nutarė įmonę likviduoti ir Užutrakio dvaro sodybą perduoti Trakų istorinio nacionalinio parko direkcijai⁶⁰. Tarp direkcijos ir gyventojų buvo sudarytos 22 gyvenamosios patalpos valstybinio ir visuomeninio butų fondo namuose nuomos sutartis, kuriomis suteikė nuomininkui ir jo šeimos nariams neterminuotam naudojimui gyvenamąsias patalpas. Atkreiptinas dėmesys, jog 2002 m. direkcijai kreipusis į teismą dėl minėtų sprendimų, kuriais patalpos buvo suteiktos gyventojams ir kurių pagrindu buvo sudarytos nuomos sutartys, panaikinimo, Trakų r. savivaldybės valdyba panaikino sprendimų dalis dėl patalpų suteikimo gyventojams⁶¹, tačiau gyventojai iki šiol gyvena Užutrakio dvaro sodybos pastatuose.

Gyventojai iki šiol nėra išskeldinti iš Užutrakio dvaro sodybos teritorijoje esančių pastatų, kadangi nėra pastatytas gyvenamasis būstas, skirtas aprūpinti juos kitu gyvenamuoju plotu.

2006 m. šiam tikslui įgyvendinti buvo numatyta skirti 1 903 tūkst. Lt. Savivaldybei netinkamai suformulavus sprendimą dėl žemės sklypų, skirtų pastatams statyti, planavimo, gyventojų išskeldinimui skirtas būstas nebuvo pradėtas statyti, o gautos lėšos grąžintos į valstybės biudžetą. 2007 m. Trakų r. savivaldybei priėmus naują sprendimą dėl žemės sklypų planavimo, Vyriausybė, vykdydama Kultūros objektų pastatų rekonstravimo ir statybos programą⁶², nutarė savivaldybei skirti 1 700 tūkst. Lt. Minėtos lėšos buvo panaudotos gyvenamųjų namų statybos darbams. 2008 m. kilus įtarimų dėl Trakų r. savivaldybės neteisėtų veiksmų vykdančių gyvenamųjų namų statybą, minėtas procesas buvo sustabdytas. 2009 m. iš valstybės biudžeto savivaldybei buvo skirta 656,8 tūkst. Lt įsiskolinimui už gyvenamųjų namų statybos darbus padengti ir jų

⁵⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996-01-11 nutarimas Nr. 69 „Dėl Užutrakio buvusio dvaro ansamblio paskirties“

⁵⁹ Trakų rajono savivaldybės valdybos 1995-06-21 sprendimas Nr. 50, 1995-09-13 sprendimas Nr. 117, 1997-04-01 sprendimas Nr. 54, 1998-11-12 sprendimas Nr. 389.

⁶⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995-07-27 nutarimas Nr. 1052 „Dėl Trakų valstybinės turizmo įmonės likvidavimo“

⁶¹ Trakų rajono savivaldybės valdybos 2002-11-13 sprendimas Nr. S2-204.

⁶² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-07-11 nutarimas Nr. 718 „Dėl kultūros objektų pastatų rekonstravimo ir statybos programos patvirtinimo“.

konservavimo darbams atlikti. Savivaldybė panaudojo 2 356,8 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšų gyvenamųjų namų statybai, bet iki šiol ji nėra pabaigta: gyventojai vis dar gyvena Užutrakio dvaro sodybos pastatuose.

Pagrindinė užsitęsusių Užutrakio dvaro sodyboje gyvenančių asmenų išskeldinimo priežastis – Trakų r. savivaldybė pradėjo statybas vykdyti neteisėtai, todėl 2008 m. jos buvo sustabdytos. Pasibaigus teisminiams ginčams, naujas statybos leidimas gautas 2014-09-30.

2008 m. Vilniaus apygardos prokuratūra kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinį teismą dėl vietos savivaldos teisės aktų ir statybos leidimo panaikinimo, kadangi savivaldybė statybas pradėjo neteisėtai (nesant Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schemos sprendinių pakeitimo). Minėtas teismas 2010-06-04 sprendimu panaikino 2007-11-29 išduotą statybos leidimą⁶³ bei kitus administracinius aktus, pripažinęs juos neteisėtais ir prieštaraujančiais imperatyvioms teisės normoms, o 2011-06-06 Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas pirmosios instancijos teismo sprendimą paliko nepakeistą⁶⁴.

Kadangi savivaldybei iki 2012 m. naujas statinio statybą leidžiantis dokumentas nebuvo išduotas, Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos kreipėsi į Trakų r. apylinkės teismą su prašymu įpareigoti savivaldybę per 6 mėn. po teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos parengti projektinę dokumentaciją ir gauti naują statybą leidžiantį dokumentą bei pagal jį perstatyti du pradėtus statyti daugiabučius mažaukščius gyvenamuosius namus, o to neatlikus, įpareigoti savivaldybę per 3 mėn. savo lėšomis nugriauti juos. 2014-04-03 teismas ieškinio reikalavimus tenkino visiškai ir nurodė, jog savivaldybei neįvykdžius sprendimo per numatytą 9 mėn. terminą, leisti ieškovui nugriauti minėtus pastatus pačiam ir reikiamas išlaidas išieškoti iš savivaldybės.⁶⁵ Atkreipiame dėmesį, kad Trakų r. savivaldybė sprendimo apeliacine tvarka neskundė, ir nors sprendimo įvykdymo terminai yra suėję, tačiau savivaldybė jo neįvykdė – gyvenamieji namai nėra perstatyti, tik 2014-09-30 gautas naujas statybos leidimas⁶⁶.

2014 m. atlikta ekspertizė ir nustatytas lėšų poreikis statybos darbams užbaigti – 4 477 tūkst. Lt.⁶⁷ 2015-05-07 Trakų r. savivaldybės administracija kreipėsi į Vyriausybę, Finansų ir Kultūros ministerijas prašydama 2015 m. valstybės biudžete numatyti 4 500 tūkst. Lt (1 300 tūkst. Eur) minėtų namų, kuriuose bus apgyvendinti gyventojai, statybos darbams vykdyti. Iki šiol lėšų neskirta.

Minėta Užutrakio dvaro sodybos panaudojimo viešajai turizmo infrastruktūrai (visuomenės kultūrinio ir pažintinio turizmo poreikiams) koncepcija įgyvendinama vykdant projektą „Užutrakio dvaro sodybos pritaikymas turizmo reikmėms“, kuris finansuojamas naudojant ir Europos Sąjungos struktūrinių fondų finansinę paramą. Svarbu tai, jog dalį dvaro pastatų, kuriuose šiuo metu gyvena minėti gyventojai, planuojama rekonstruoti naudojant ES paramą, todėl nedelsiant neišsprendus gyventojų išskeldinimo klausimo, kyla rizika, kad nebus panaudota Europos Sąjungos struktūrinių fondų finansinė parama ir nebus įgyvendinti koncepcijoje numatyti tikslai – restauruoti Užutrakio dvaro sodybą ir pritaikyti turizmo reikmėms.

Atkreiptinas dėmesys, jog Lietuvos Respublikos Konstitucijoje⁶⁸ įtvirtinta valstybės konstitucinė

⁶³ Vilniaus apygardos administracinio teismo 2010-06-04 sprendimas byloje Nr. 1-282-331/2010.

⁶⁴ Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2011-06-06 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁵-1076/2011.

⁶⁵ Trakų rajono apylinkės teismo 2014-04-03 sprendimas byloje Nr. 2-530-231/2014.

⁶⁶ Trakų rajono savivaldybės administracijos 2014-09-30 leidimas statyti naują statinį Nr. LNS-05-140930-00167.

⁶⁷ 2014-09-12 UAB „A.J.K.K“ statybos darbų skaičiuojamosios kainos nustatymas.

⁶⁸ Lietuvos Respublikos Konstitucija, 1992-10-25, 42 str. 2 d.

priedermė remti kultūrą ir mokslą, rūpintis Lietuvos istorijos, meno ir kitų kultūros paminklų bei vertybių apsauga. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas nutarime yra konstatavęs, kad kultūros laisvės, kaip žmogaus prigimtinės laisvės (apimančios kūrybos laisvę ir kultūros vertybių prieinamumo laisvę), būtina sąlyga yra kultūros rėmimas, kultūros paminklų bei vertybių apsauga. Tai yra svarbi valstybės funkcija, viešasis interesas. Teismas pabrėžė, kad Konstitucijos nuostatos yra imperatyvios: jose ne tik yra nurodyta, kad kultūra turi būti remiama, kad kultūros paminklai bei vertybės turi būti saugomi, bet ir yra įtvirtintas subjektas – valstybė, turinti negatyvias ir pozityvias pareigas užtikrinti, kad kultūra būtų remiama ir kultūros paminklai bei vertybės būtų saugomi. Atsižvelgiant į tai, akivaizdu, kad atsakingos institucijos vykdydamos Konstitucijoje valstybei numatytą funkciją ir siekdamos nepažeisti viešojo intereso, privalo skubiai imtis priemonių, kad būtų išspręsta du dešimtmečius trunkanti gyventojų išskeldinimo iš Užutrakio dvaro sodybos teritorijoje esančių pastatų problema. Apie susidariusią situaciją informuosime Seimą ir Vyriausybę, kurie turėtų priimti sprendimus, kad koncepcijos tikslas pritaikyti Užutrakio dvaro sodybą viešajai turizmo infrastruktūrai, būtų įgyvendintas.

Trakų r. savivaldybė nuo 2007 m. yra panaudojusi 2 356,8 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšų gyvenamųjų namų statyboms, bet jos iki šiol nėra pabaigtos, nes buvo pripažintos neteisėtomis ir sustabdytos, o, pasibaigus teisiniams ginčams, naujas statybos leidimas gautas tik 2014-09-30. Dėl šios priežasties iki šiol neiškeldinti gyventojai iš Užutrakio dvaro sodybos teritorijoje esančių pastatų.

Nedelsiant neišsprendus gyventojų išskeldinimo problemos, nebus galimybės restauruoti dalį minėtos sodybos pastatų, panaudoti Europos Sąjungos struktūrinių fondų finansinės paramos lėšas ir nebus pasiektas pagrindinis koncepcijos tikslas – Užutrakio dvaro sodybą panaudoti viešajai turizmo infrastruktūrai (visuomenės kultūrinio ir pažintinio turizmo poreikiams).

3.2. Patalpų naudojimas pavaldžiose įstaigose

Audito metu įvertinę, kaip ministerijai pavaldžios įstaigos (Lietuvos liaudies kultūros centras, Lietuvos etnokosmologijos muziejus, Lietuvos liaudies buities muziejus, Klaipėdos muzikinis teatras, Trakų istorijos muziejus, Valstybinis jaunimo teatras ir Trakų istorinio nacionalinio parko direkcija) valdo ir naudoja joms patikėjimo teise perduotą turtą, nustatėme pažeidimų išnuomojant patalpas ir apskaičiuojant gyvenamųjų patalpų nuomos mokesťį.

Lietuvos liaudies kultūros centras savo darbuotojai neteisėtai nuomoja 42,58 kv. m ploto negyvenamąsias patalpas, kurios įrengtos kaip gyvenamasis butas. Pažymėtina, kad norint patalpas suteikti darbuotojams, jos turi būti pripažintos tarnybinėmis, o tam būtina pakeisti patalpų paskirtį į gyvenamąją. Nepripažinus patalpų tarnybinėmis vadovaujantis nustatyta tvarka⁶⁹, jos turi būti nuomojamos viešo konkurso būdu laikantis teisės aktų reikalavimų⁷⁰. Rekomendavus spręsti klausimą dėl minėtų patalpų paskirties pakeitimo, centras informavo, kad ne vienus metus nepavyksta to padaryti, tad ketina kreiptis į steigėją - Kultūros ministeriją. Atsižvelgiant į tai, stebėsime kaip vyksta procesas.

Lietuvos liaudies buities muziejus patikėjimo teise valdomas 63,76 kv. m gyvenamąsias patalpas

⁶⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-07-11 nutarimas Nr. 878 „Dėl tarnybinių gyvenamųjų patalpų naudojimo ir apskaitos tvarkos aprašo patvirtinimo“.

⁷⁰ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, 1998-05-12 Nr. VIII-729 (2014-03-25 Nr. XII-802 nauja redakcija), 15 str.

išnuomojo nesivadovaujant Įstatymu⁷¹, nes patalpos išnuomos be viešo konkurso ir ilgesniam nei leidžiama laikotarpiui. Kadangi patalpos nėra pripažintos tarnybinėmis, o jas nuomojantis asmuo yra socialiai remtinas, rekomendavome muziejui spręsti klausimą dėl jų perdavimo Kaišiadorių r. savivaldybei. Muziejus informavo⁷², kad šiuo metu vyksta derybos su savivaldybe.

Trakų istorinio nacionalinio parko direkcija Užutrakio dvaro sodybos teritorijoje esančiuose pastatuose įsikūrusiems gyventojams gyvenamųjų patalpų nuomos mokesčių apskaičiuoja pagal tarifą, nustatytą 2007 m. savivaldybės tarybos sprendimu⁷³. Pagal nuomos sutarčių 4.5 punktą nuomotojas įsipareigoja, padidėjus ar sumažėjus buto ir komunalinių paslaugų mokesčių tarifams, arba pastebėjęs klaidų, nedelsdamas tuos mokesčius perskaičiuoti. 2011 m. rugsėjo 1 d. įsigaliojus naujai Valstybės ir savivaldybių gyvenamųjų patalpų nuomos mokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašo⁷⁴ redakcijai, pasikeitė gyvenamųjų patalpų nuomos mokesčio apskaičiavimo tvarka, bet direkcija sutartyse numatytos pareigos nevykdė ir nuomos mokesčių neperskaičiavo. Auditoriams rekomendavus, direkcija atliko nuomos mokesčių perskaičiavimą. Reikšmingų nuomos kainos pokyčių nenustatyta.

3.3. Atstovavimas valstybei, įgyvendinant valstybės kaip dalininkės (savininkės) turtines ir neturtines teises viešosiose įstaigose ir įmonėse

Ministerija valstybės turtines ir neturtines teises įgyvendina devyniose viešosiose įstaigose. Ministerija nustatyta tvarka įgyvendindama valstybės turtines ir neturtines teises viešosiose įstaigose kaip savininkė turėtų užtikrinti, o kaip dalininkė – siekti⁷⁵, kad būtų patvirtinta įstaigos veiklos strategija, nustatyti įstaigos veiklos vertinimo kriterijai ir vykdomi kiti teisės aktų įpareigojimai, padedantys užtikrinti valstybės interesų atstovavimą šiose įstaigose.

Audito metu vertinome, kaip ministerija atstovauja valstybei septyniose viešosiose įstaigose. Dviejose įstaigose (Kultūros vertybių globos tarnyboje ir Lietuvos institute) audito procedūrų neatlikome, nes pastaroji likviduota, o tarnyba pradės veiklą 2015 m. antrame pusmetyje.

Nustatėme, kad ministerija nepakankamai dėmesio skyrė valstybės kaip (dalininkės) savininkės turtinėms ir neturtinėms teisėms bei pareigoms įgyvendinti, nes septynių viešųjų įstaigų įstatuose nenumatytos ar numatytos ne visa apimtimi visuotinio dalininkų susirinkimo kompetencijai privalomos funkcijos:

Pavyzdžiai

Viešųjų įstaigų įstatuose visuotinio dalininko susirinkimo kompetencijai nepriskirti klausimai:

- tvirtinti viešosios įstaigos veiklos strategiją (Vilniaus keistuolių teatras, Spaudos radijo ir televizijos rėmimo fondas, Romų visuomenės centras, Tautinių bendrijų namai);
- tvirtinti viešosios įstaigos valdymo struktūrą ir pareigybių sąrašą (Vilniaus keistuolių teatras, Spaudos radijo ir televizijos rėmimo fondas, Romų visuomenės centras, Tautinių bendrijų

⁷¹ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, 14 str. 2 d. (2002-05-23 IX-900 redakcija).

⁷² 2015-07-14 raštas Nr.01-10/136.

⁷³ Trakų rajono savivaldybės tarybos 2007-06-28 sprendimas Nr. S1-93 „Dėl savivaldybės gyvenamųjų patalpų nuomos mokesčio tarifo patvirtinimo“.

⁷⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-04-25 nutarimu Nr. 472 patvirtintas Valstybės ir savivaldybių gyvenamųjų patalpų nuomos mokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašas (2011-08-17 Nr. 906 redakcija)

⁷⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-09-26 nutarimas Nr. 1025 „Dėl valstybės ir savivaldybių turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo viešosiose įstaigose“, 2.5.11–2.5.1.4 ir 2.5.1.8 p.

- namai);
- nustatyti viešosios įstaigos veiklos vertinimo kriterijus (Vilniaus keistuolių teatras, Spaudos radijo ir televizijos rėmimo fondas, Romų visuomenės centras, Tautinių bendrijų namai) ir kt.

Be to, minėtos įstaigos neparengė veiklos strategijų⁷⁶, o ministerija kaip savininkė ar dalininkė nenustatė įstaigų veiklos vertinimo kriterijų, todėl yra rizika, kad įstaigų valdymo organai neįgyvendins visų teisės aktais nustatytų pareigų, o jų veikla nepakankamai nukreipta visuomenės interesams tenkinti ir pan.

Audito metu nustatėme, kad ministerijos kontroliuojama UAB Lietuvos kinas viešai neskelbė VĮ Turto banko Valdymo koordinavimo centro ir bendrovės interneto svetainėse metinio darbo užmokesčio fondo, valstybės valdomos įmonės vadovų ir jų pavaduotojų mėnesinės algos, finansiniais metais įvykdytų, vykdomų ir planuojamų pirkimų ir investicijų. Taip bendrovė nesivadovavo Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašu⁷⁷, o ministerija, kaip valstybei atstovaujanti institucija, nepakankamai siekė gerinti valstybės valdomų įmonių valdymą ir užtikrinti minėtų gairių laikymąsi⁷⁸.

Ministerijai, siekiant užtikrinti efektyvų viešųjų įstaigų, kurių dalininkė ar savininkė ji yra, veiklos koordinavimą bei skaidrią kontroliuojamos bendrovės veiklą, rekomendavome⁷⁹ inicijuoti viešųjų įstaigų įstatų pakeitimus, įpareigoti jas parengti ir kasmet atnaujinti strateginius veiklos planus, pareikalauti, kad subjektai viešai skelbtų teisės aktais nustatytą informaciją. Rekomendacijos šiuo metu įgyvendinamos.

5-ojo audito departamento direktoriaus pavaduotoja,
pavadojanti departamento direktorių

Rasa Kudžmienė

Vyriausioji valstybinė auditorė

Jolanta Morozovienė

Valstybinio audito ataskaitos kopija pateikta Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetui.

Auditas atliktas, vykdant 2014-08-04 pavedimą Nr. P-50-6

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:

Jolanta Morozovienė (grupės vadovas)

Joalita Katinienė

Danutė Balčiūtė

Živilė Blaževičienė

Agnė Gaurilčikaitė

⁷⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-09-26 nutarimas Nr. 1025 „Dėl valstybės ir savivaldybių turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo viešosiose įstaigose“, 2.5 ir 1.3 p.

⁷⁷ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-07-14 nutarimas Nr. 1052 „Dėl Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo patvirtinimo ir koordinuojančios institucijos paskyrimo“, 11 p.

⁷⁸ Ten pat, 2,7 p.

⁷⁹ 2015-06-10 raštas Nr. S-(50-3891)-1057).

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Kultūros ministerijoje atlikto
finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“
1 priedas

Teisės aktai, kuriais vadovaujantis buvo atliktos audito procedūros ir vertinimai

1. Lietuvos Respublikos kultūros rėmimo fondo įstatymas.
2. Lietuvos Respublikos kino įstatymas.
3. Lietuvos Respublikos teatrų ir koncertinių įstaigų įstatymas.
4. Lietuvos Respublikos dainų švenčių įstatymas.
5. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas.
6. Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas.
7. Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymas.
8. Valstybės ir savivaldybių turto valdymo ir disponavimo juo įstatymas.
9. Lietuvos Respublikos įstatymas dėl nematerialaus kultūros paveldo apsaugos konvencijos ratifikavimo.
10. Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos 2015-03-9 parengtas Teatrų ir koncertinių įstaigų įstatymo Nr. IX-2257 pakeitimo projektas.
11. Lietuvos Respublikos darbo kodeksas.
12. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015-02-04 nutarimas Nr. 94 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-03-14 nutarimo Nr. 275 „Dėl Muziejų modernizavimo 2007-2015 m. programos patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“.
13. Lietuvos Respublikos Seimo 2010-06-30 nutarimas „Dėl Lietuvos kultūros politikos kaitos gairių patvirtinimo“ Nr. XI-977.
14. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005-03-31 nutarimas Nr. 353 „Dėl institucijos, atsakingos už nematerialaus kultūros paveldo apsaugos konvencijos įgyvendinimą, paskyrimo“.
15. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-12-23 nutarimas Nr. 1465 „Dėl nekilnojamųjų kultūros vertybių paskelbimo kultūros paminklais“.
16. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996-01-11 nutarimas Nr. 69 „Dėl Užutrakio buvusio dvaro ansamblio paskirties“.
17. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995-07-27 nutarimas Nr. 1052 „Dėl Trakų valstybinės turizmo įmonės likvidavimo“.
18. Vyriausybės 2001-07-11 nutarimas Nr. 878 „Dėl tarnybinių gyvenamųjų patalpų naudojimo ir apskaitos tvarkos aprašo patvirtinimo“.
19. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-07-11 nutarimas Nr. 718 „Dėl kultūros objektų pastatų rekonstravimo ir statybos programos patvirtinimo“.
20. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-07-14 nutarimas Nr. 1052 „Dėl Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo patvirtinimo ir koordinuojančios institucijos paskyrimo“.
21. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 24 d. nutarimas Nr. 1300 „Dėl biudžetinės įstaigos tautinių mažumų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės steigimo“.
22. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-09-26 nutarimas Nr.1025 „Dėl valstybės ir savivaldybių turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo viešosiose įstaigose“.
23. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-10-13 nutarimu Nr. 1469 patvirtinti Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos nuostatai.

24. Lietuvos Respublikos Seimo 2012-05-15 nutarimu Nr. XI-2015 patvirtinta Valstybės pažangos strategija „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“.
25. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005-10-19 nutarimu Nr. 1109 patvirtinta Užutrakio dvaro sodybos panaudojimo viešajai turizmo infrastruktūrai (visuomenės kultūrinio ir pažintinio turizmo poreikiams) koncepcija.
26. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-04-25 nutarimu Nr. 472 patvirtintas Valstybės ir savivaldybių gyvenamųjų patalpų nuomos mokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašas.
27. Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2014-04-29 įsakymas Nr. ĮV-331 „2014 metų Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamų prioritetinių sričių priemonės ir joms numatomos lėšų sumos“.
28. Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2013-11-19 įsakymas Nr. ĮV-774 „Dėl Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamų prioritetinių veiklų rėmimo sričių priemonių 2014 metais“.
29. Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005-04-01 įsakymas Nr. ĮV-116 „Dėl Kultūros vertybių apsaugos departamento prie Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos nuostatų patvirtinimo“.
30. Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2014-08-19 įsakymas Nr. ĮV-578 „Dėl Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2013 m. lapkričio 19 d. įsakymo Nr. ĮV-774 „Dėl Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamų prioritetinių veiklų rėmimo sričių priemonių 2014 metais“ pakeitimo“.
31. Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2014-04-29 įsakymas Nr. ĮV-311 „Dėl 2014 metų Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamų prioritetinių veiklų rėmimo sričių priemonės ir joms numatomos lėšų sumos“.
32. Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos Kultūros vertybių apsaugos departamento 1999-01-15 įsakymas Nr. 12 „Dėl objektų įrašymo į Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą“.
33. patvirtinta Etninės kultūros plėtros valstybinė 2010-2014 m. programa.
34. Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2013-11-18 įsakymu Nr. ĮV-771 parvirtintos Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamų projektų teikimo gairės.
35. Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2012-03-20 įsakymu Nr. ĮV-196 patvirtintas Romų integracijos į Lietuvos visuomenę 2012–2014 metų veiklos planas
36. Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2015-01-29 įsakymu Nr. ĮV-48 patvirtintas Romų integracijos į Lietuvos visuomenę 2015–2020 metų veiklos planas.
37. Viešųjų pirkimų tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2003-02-26 įsakymu Nr. 1S-26 patvirtinta Numatomo viešojo pirkimo vertės skaičiavimo metodika.
38. Trakų rajono savivaldybės valdybos 1995-06-21 sprendimas Nr. 50
39. Trakų rajono savivaldybės tarybos 2007-06-28 sprendimas S1-93 „Dėl savivaldybės gyvenamųjų patalpų nuomos mokesčio tarifo patvirtinimo“.
40. 2003-10-17 UNESCO priimta Nematerialaus kultūros paveldo apsaugos konvencija Nr. MISC/2003/CLT/CH/14
41. Valstybinės kultūros paveldo komisijos posėdžio protokolas 2015-03-27 Nr. V17-3(6.1.)
42. 2015-04-28 susitarimas tarp Kultūros paveldo departamento ir VĮ Registrų centro „Dėl bendradarbiavimo kuriant registrų automatinės sąveikos programines priemones“ -
43. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2011-06-06 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁵-1076/2011
44. Vilniaus apygardos administracinio teismo 2010-06-04 sprendimas byloje Nr. 1-282-331/2010.
45. 2011-04-05 Komisijos Komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos Ekonomikos ir Socialinių Reikalų Komitetui ir Regionų Komitetui „ES romų integracijos nacionalinių strategijų planas iki 2020 m.“, KOM(2011) 173 galutinis, Briuselis.
46. Trakų rajono savivaldybės valdybos 1995-06-21 sprendimas Nr. 50, 1995-09-13 sprendimas Nr. 117, 1997-04-01 sprendimas Nr. 54, 1998-11-12 sprendimas Nr. 389.
47. Trakų rajono savivaldybės valdybos 2002-11-13 sprendimas Nr. S2-204.

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Kultūros ministerijoje atlikto
 finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“
 2 priedas

Raštai Kultūros ministerijai

Eil. Nr.	Adresas	Antraštė	Registracijos data	Dokumento numeris
1.	J. Basanavičiaus g. 5, Vilnius	Dėl nematerialaus kultūros paveldo registro parengimo	2015-04-10	S-(50-3891)-659
2.	J. Basanavičiaus g. 5, Vilnius	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2015-06-10	S-(50-3891)-1057

Raštai pavaldžioms įstaigoms

Eil. Nr.	Įstaiga	Adresas	Antraštė	Registracijos data	Dokumento numeris
1.	Žemaičių muziejus „Alka“	Muziejaus g. 31 87357 Telšiai	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2015-03-24	S-(50-3891)-569
2.	Lietuvos liaudies kultūros centras	Barboros Radvilaitės g. 01124 Vilnius	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2015-04-03	S-(50-3891)-627
3.	VĮ „Lietuvos paminklai“	Šnipiškių g. 3 09309 Vilnius	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2015-04-14	S-(50-3891)-673
4.	Lietuvos kultūros institutas	Z. Sierakausko g. 15 03105 Vilnius	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2015-04-17	S-(50-3891)-713
5.	Kultūros paveldo centras	Ašmenos g. 10 01135 Vilnius	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2015-04-23	S-(50-3891)-747
6.	Trakų istorinio nacionalinio parko direkcija	Karaimų g. 5 21104 Trakai	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2015-05-13	S-(50-3891)-863
7.	Trakų istorijos muziejus	Kęstučio g. 4 21104 Trakai	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2015-05-18	S-(50-3891)-876
8.	Lietuvos jūrų muziejus	Smiltynės g. 3 93100 Klaipėda	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2015-05-28	S-(50-3891)-965
9.	Šiaulių „Aušros“ muziejus	Vilniaus g. 74 76283 Šiauliai	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2015-05-28	S-(50-3891)-966
10.	Lietuvos kino centras prie Kultūros ministerijos	Z. Sierakausko g. 15 01105 Vilnius	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2015-06-09	S-(50-3891)-1035
11.	Lietuvos etnokosmologijos muziejus	Kulionių k., Čiulėnų sen. 33354 Molėtų r.	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2015-06-09	S-(50-3891)-1036
12.	M. K. Čiurlionio dailės muziejus	V. Putvinskio g. 55 44248 Kaunas	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2015-06-09	S-(50-3891)-1037
13.	Lietuvos liaudies buities muziejus	J. Aisčio g. 2 Rumšiškės	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2015-07-09	S-(50-3891)-1038

Eil. Nr.	Įstaiga	Adresas	Antraštė	Registracijos data	Dokumento numeris
14.	Valstybinis jaunimo teatras	Arklių g. 5 01305 Vilnius	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2015-06-10	S-(50-3891)-1056
15.	Klaipėdos muzikinis teatras	Danės g. 19 92111 Klaipėda	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2015-06-10	S-(50-3891)-1058
16.	Nacionalinio muziejaus LDK valdovų rūmai	Katedros a. 4 01143	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2015-07-07	S-(50-3891)-1263
17.	Lietuvos nacionalinis operos ir baleto teatras	A. Vienuolio g. 1 01104 Vilnius	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2015-07-07	S-(50-3891)-1264
18.	Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba	Algirdo g. 31 03219 Vilnius	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2015-07-07	S-(50-3891)-1265
19.	Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos	Šnipiškių g. 3 09309 Vilnius	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2015-07-09	S-(50-3891)-1300
20.	Vilniaus pilių valstybinio kultūrinio rezervato direkcija	Šiltadaržio g. 2 01124 Vilnius	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2015-07-09	S-(50-3891)-1302
21.	Lietuvos nacionalinis muziejus	Arsenalo g. 1 01143 Vilnius	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2015-07-09	S-(50-3891)-1303
22.	Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka	Gedimino pr. 51 01504 Vilnius	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2015-07-09	S-(50-3891)-1304
23.	Lietuvos dailės muziejus	Bokšto g. 5 01128 Vilnius	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2015-07-09	S-(50-3891)-1305
24.	Lietuvos kultūros taryba	Naugarduko g. 10, 01309 Vilnius	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2015-09-03	S-(50-3891)-1653

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Kultūros ministerijoje atlikto
 finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“
 3 priedas

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Eil. Nr.	Rekomendacija	Veiksmas/priemonės/ komentarai ⁸⁰	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data) ⁸¹
1.	Spręsti klausimą dėl aiškaus pavaldžių biudžetinių įstaigų finansavimo reglamentavimo: nustatyti, kokias įstaigų išlaidas finansuoti biudžeto lėšomis ir kokius kultūros projektus ir veiklas finansuoti iš Kultūros rėmimo fondo.	1. Parengti teisės aktų projektus, numatančius galimybę Kultūros fondo lėšomis finansuoti priemones konkurso ir planavimo būdu. 2. Strateginiame Kultūros ministerijos plane numatyti reikiamas priemones ir lėšas.	2016 m. IV ketv. 2016 m. IV ketv.
2.	Ministerijai, siekiant įgyvendinti Lietuvos priimtus įsipareigojimus pagal Nematerialaus kultūros paveldo konvenciją, imtis veiksmų ir įsteigti Nematerialaus kultūros paveldo vertybių sąvadą.	Kontroliuoti, kaip Lietuvos liaudies kultūros centras vykdo Nematerialaus kultūros paveldo vertybių sąvado įdiegimo priemones, nustatytas 2015 m. liepos 31 d. kultūros ministro įsakyme Nr. ĮV-516, ir kas ketvirtį aptarti rezultatus (vertinant direktoriaus darbo ataskaitą)	2016 m. III ketv.
3.	Ministerijai kartu su naujai įsteigtu Tautinių mažumų departamentu prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės išanalizuoti Romų integracijos į Lietuvos visuomenę 2012–2014 m. veiksmų plano trūkumus ir jo neįgyvendinimo priežastis.	Išanalizavus Romų integracijos į Lietuvos visuomenę 2012–2014 m. veiksmų plano trūkumus, parengti rekomendacijas tolimesnei veiklai.	2016 m. I ketv.
Už rekomendacijų įgyvendinimą atsakingas asmuo: Kultūros ministerijos Meno ir kūrybinių industrijų politikos departamento direktorė Raminta Gecevičienė, tel. (8 5) 219 3587, el. paštas raminta.gecevicene@lrkm.lt			

⁸⁰ Numatyta Kultūros ministerijos.

⁸¹ Numatyta Kultūros ministerijos.